

Esriptura Periodística I

Codi: 104971
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501933 Periodisme	OB	1	1

Professor/a de contacte

Nom: Santiago Tejedor Calvo
Correu electrònic: santiago.tejedor@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: No
Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Jordi Badia Perea
David Revelles Soriano
Francesc Manuel López Chaves

Equip docent extern a la UAB

Jesús Martínez
Plàcid Garcia Planas

Prerequisits

Assignatura de primer en el Grau de Periodisme. Es necessitarà que l'alumne tingui un coneixement de temes d'actualitat; demostrí capacitat per l'ús correcte oral i escrit dels seus idiomes propis; pugui llegir, analitzar i resumir textos.

Objectius

- L'assignatura és la primera directament vinculada amb l'escriptura periodística.
- L'assignatura és una introducció al llenguatge periodístic i a la redacció periodística en diferents suports, encara que amb una aposta major per la premsa i el ciberperiodisme.
- Per tant, és una assignatura que prepara als alumnes pels diferents itineraris centrats tant en la informació a premsa com radio, televisió i multimèdia.

Competències

- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Aplicar l'ètica i la deontologia professionals del periodisme, així com l'ordenació jurídica de la informació.

- Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
- Conèixer i aplicar els fonaments teòrics i pràctics de l'escriptura i la narrativa periodístiques i les seves aplicacions en els diferents gèneres, mitjans i suports.
- Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
- Gestionar el temps de manera adequada.
- Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Transmetre informació periodística en el llenguatge propi de cada un dels mitjans de comunicació, en les seves formes combinades modernes o en suports digitals, i aplicar els gèneres i els diferents procediments periodístics.

Resultats d'aprenentatge

1. Adequar els textos escrits a les necessitats específiques que impliquen la utilització de tecnologies i els seus sistemes per processar, elaborar i transmetre informació.
2. Analitzar les desigualtats per raó de sexe/gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement propi.
3. Aplicar els principis deontològics i la norma jurídica en la producció de textos periodístics.
4. Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
5. Comunicar fent un ús no sexista ni discriminatori del llenguatge.
6. Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
7. Distingir les teories de l'escriptura i la narrativa periodístiques per aplicar-les a la notícia i altres gèneres periodístics en premsa escrita.
8. Escriure tot tipus de textos informatius per a premsa, ràdio, televisió i multimèdia.
9. Gestionar el temps de manera adequada.
10. Identificar les implicacions socials, econòmiques i mediambientals de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit de coneixement propi.
11. Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
12. Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
13. Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
14. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
15. Valorar com els estereotips i els rols de gènere incideixen en l'exercici professional.

Continguts

TEMA 1. Missió i valors del periodisme.

TEMA 2. Introducció general a la teoria dels gèneres periodístics.

TEMA 3. El procés de la informació.

TEMA 4. Concepte de notícia. Definició de notícia. Notícia i informació. Valors de la notícia. La notícia als diferents mitjans: ràdio, premsa, televisió i Internet/multimèdia.

TEMA 5. Estructura de la notícia. Lid i cos: seqüència de continuïtat. Les 5 W. Material principal i material

secundari. La crisi de la piràmide invertida a Internet?

TEMA 6. Tipologia de la notícia.

TEMA 7. Titulació. Concepte i finalitat de la titulació. Funcions i models. Elements. Tipus de titulars. Normes de titulació.

TEMA 8. Les fonts informatives. Tipologia. Identificació de les fonts. Diferents formes d'atribució. L'ús de cites directes i indirectes.

TEMA 09. El periodista i la redacció.

TEMA 10. Els llibres d'estil i aspectes ètics.

TEMA 11. Les noves tecnologies en premsa, ràdio i TV.

- El contingut d'aquesta assignatura serà sensible als aspectes relacionats amb la perspectiva de gènere.
- El calendari detallat amb el contingut de les diferents sessions s'exposarà el dia de presentació de l'assignatura. Es penjarà també al Campus Virtual on l'alumnat podrà trobar la descripció detallada dels exercicis i pràctiques, els diversos materials docents i qualsevol informació necessària per a l'adequat seguiment de l'assignatura. En cas de canvi de modalitat docent per raons sanitàries, el professorat informarà dels canvis que es produiran en la programació de l'assignatura i en les metodologies docents.

Metodologia

- La metodologia de treball combina la teoria amb la pràctica. La resolució de problemes, l'estudi de cas, la creació de continguts i la lectura crítica de textos periodístics seran aspectes de gran importància.
- El Campus virtual serà una eina de gran protagonisme en el curs.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	15	0,6	3, 7
Estudi i treball autònom	30	1,2	1, 3, 7, 8
Laboratori	37	1,48	1, 3, 8
Tipus: Supervisades			
Activitats d'avaluació	6	0,24	1, 3, 7, 8
Tutories	7	0,28	
Tipus: Autònomes			
Campus virtual	3	0,12	

Avaluació

- L'avaluació de l'assignatura tindrà dues parts clarament diferenciades i s'hauran de aprovar totes:
 - 1) Les activitats d'aprenentatge (60%): Pràctiques, comentaris, ressenyes, etc.
 - 2) Els test d'actualitat i la valoració dels continguts teòrics (40%): test i examens.

- En ser una assignatura amb una gran càrrega pràctica, la valoració de les activitats docents serà la de major pes. De fet, s'han establert diferents proves pràctiques avaluable.
- L'assignatura consta de les activitats d'avaluació següents:
 - - Activitat A: Exàmens, 40% sobre la qualificació final.
 - - Activitat B: Pràctiques, 40% sobre la qualificació final.
 - - Activitat C: Portafoli, 20% sobre la qualificació final.

Per poder aprovar l'assignatura, caldrà treure una nota mínima de 5 en les activitats A, B i C.

- L'alumnat tindrà dret a la recuperació de l'assignatura si ha estat avaluat del conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura.
- Per poder-se presentar a la recuperació de l'assignatura, s'haurà hagut d'obtenir la nota mitjana igual o superior a 3,5.
- L'activitat que queda exclosa del procés de recuperació és el Portafoli.
- En cas de segona matrícula, l'alumnat podrà fer una única prova de síntesi que consistirà en un examen teòric i pràctic.
- La qualificació de l'assignatura correspondrà a la qualificació de la prova síntesi.

PLAGI: En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

IMPORTANT: La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen	40	6	0,24	3, 7
Portafoli	20	40	1,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15
Pràctiques	40	6	0,24	1, 3, 7, 8

Bibliografia

- Armentia, José Ignacio; Caminos, José María (2003): Fundamentos de periodismo impreso. Ed. Ariel. Barcelona.
- Caparrós, Martín (2021). *Lacrónica*. Barcelona. Radom House.
- Benavides, José Luis; Quintero, Carlos (2004): Escribir en prensa. Ed. Pearson. Madrid.
- Berrocal, Salomé (1998). Análisis básico de la prensa diaria: Manual para aprender a leer periódicos. Universitas, Madrid.
- Cantavella, Juan y Serrano, José Francisco (coords.). (2004). Redacción para periodistas: informar e interpretar. Barcelona: Ariel.
- Caparrós, Martín; Morales Agus (2020). *El viejo periodismo*. Barcelona: 5W libros.
- Casasús, Josep Maria; Roig Ximénez, Xavier (1981): La premsa actual: introducció als models de diari. Ed. Edicions. Barcelona.
- Casasús, Josep Maria; Núñez Ladevéze, Luis (1991): Estilo y géneros periodísticos. Ed. Ariel. Barcelona.
- Casasús, Josep Maria (1986) (Coord.): La Vanguardia. Libro de Redacción. Ed. La Vanguardia. Barcelona.
- Cassany, Daniel (1995). La cocina de la escritura. [8ª] Barcelona: Anagrama.
- Cebrián Herreros, Mariano (1992): Géneros informativos audiovisuales. Ed. Ciencia 3 Distribución. Madrid.

- Diezhandino, Pilar (1994): El quehacer informativo. Ed. Servicio de Publicaciones de la Universidad del País Vasco.
- De Fontcuberta, Mar (1993): La noticia. Pistas para percibir el mundo. Ed. Paidós Papeles de Comunicación. Barcelona.
- El País (2003): Libro de estilo. Ed. Ediciones El País. Madrid.
- El Periódico (2002): Llibre d'estil. El Periódico. Ed. El Periódico. Barcelona.
- Edo, Concha (2009): Periodismo informativo e interpretativo. El impacto de internet en la noticia, las fuentes y los géneros. Ed. Comunicación Social. Sevilla.
- Fuentes, Catalina (2011). *Guía práctica de escritura y redacción*. Madrid: Espasa.
- Fox, Walter (2001): Writing the news. A Guide for Print Journalists. Ed. Iowa State University Press. Ames (Iowa).
- García Orousa, Berta (2009): Gabinetes de comunicación on line. Claves para generar información corporativa en la red. Ed. Comunicación social. Ediciones y Publicaciones. Sevilla.
- Gómez Mompart, José Luis (1982): Los titulares en prensa. Ed. Mitre. Barcelona.
- Grijelmo, Álex (1997). El estilo del periodista. Taurus, Madrid.
- Grijelmo, Álex. (2014). *El estilo del periodista: Consejos lingüísticos, profesionales y éticos para escribir en los medios*. Madrid: Taurus.
- Guerriero, Leila (2020). *Frutos extraños*. Madrid: Alfaguara.
- Guerriero, Leila (2014). Zona de obras. Barcelona: Círculo de Tiza.
- Hernando Cuadrado, Luis Hernando (2000). El discurso periodístico. Verbum, Madrid.
- Haskovec, S (1983): La agencia de prensa en el sistema de medios de comunicación. Ed. Organización Internacional de Periodistas.
- Huertas, Amparo; Perona, Juan José (1999): Redacción y locución en los medios audiovisuales. La radio. Ed. Bosch Comunicación. Barcelona.
- Jiménez, David (2019). *El director*. Madrid: Libros del KO.
- Jiménez, David (2022). *El corresponsal*. Madrid: Planeta.
- Kapuscinski, Ryszard (2003). Los cinco sentidos del periodista. Fundación Nuevo Periodismo Iberoamericano, Colombia.
- Kapuscinski, Ryszard (2005). Los cínicos no sirven para este oficio. Anagrama, Madrid.
- Kovach, Bill; Rosenstiel, Tom (2012). Los elementos del periodismo. Aguilar, Madrid.
- Ladevéze, Luis (1995): Introducción al periodismo escrito. Ed. Ariel, Barcelona.
- Larrondo, Ainara (2008). Los géneros en la Redacción ciberperiodística. Contexto, teoría y práctica actual. Universidad del País Vasco, Bilbao.
- La Voz de Galicia (2002): Libro de estilo. Ed. La Voz de Galicia. A Coruña.
- López, Manuel (1995): Cómo se fabrican las noticias. Fuentes, selección y planificación. Ed. Paidós Papeles de Comunicación. Barcelona.
- López Hidalgo, Antonio (2001): El titular. Manual de titulación periodística. Ed. Comunicación Social y Publicaciones. Sevilla.
- López, Xosé (1999): Comunicación e información escrita. Redacción periodística. Ed. Edicions Lea. Santiago de Compostela.
- López, Xosé; Túniz, Miguel (1995): Redacción en prensa: a noticia. Santiago de Compostela. Ed. Lea.
- López, Xosé y otros (2005): "Tipología de los cibermedios" en Salaverría, R. (2005): Cibermedios. El impacto de Internet en los medios de comunicación en España. Ed. Comunicación Social. Sevilla.
- Martínez Albertos, José Luis (2006): El zumbido del moscardón. Periodismo, periódicos y textos periodísticos. Ed. Comunicación Social Ediciones y Publicaciones. Sevilla-Zamora.
- Martínez Albertos, José Luis (2012). Curso general de redacción periodística. Paraninfo, Madrid, Col. Universidad.
- Martínez de Sousa, José (2003): Libro de estilo de Vocento. Ed. Trea. Gijón.
- Mayoral, Javier (2013). Medios, géneros y formatos. Síntesis, Madrid.
- Núñez Ladevéze, Luis (1995): Introducción al periodismo escrito. Ed. Ariel. Barcelona.
- Pavlik, John V. (2005). El periodista y los nuevos medios de comunicación. Paidós, Barcelona.
- Rigalt, Carme (2021). *Noticia de mi vida*. Barcelona: Planeta.
- Rodríguez, Pepe (1994). Periodismo de investigación: Técnicas y estrategias. Paidós, Barcelona.
- Sabés, Fernando; Verón, Juan José (2008): La eficacia de lo sencillo. Introducción a la práctica del periodismo. Segunda edición. Ed. Comunicación Social Ediciones y Publicaciones. Sevilla.
- Savio, R.; Giffard, A. (1995) (Coords.): Las agencias de prensa en la comunicación global. Ed. Comunica. Madrid.
- Secanella, Petra María (1980): El lid, fórmula inicial de la noticia. Ed. ATE. Barcelona.

- De la Serna, Víctor (1996) (Coord.): El Mundo. Libro de Estilo. Ed. Ediciones Temas de Hoy. Madrid.
- Tcherkarski, Osvaldo (1997) (Coord.): Clarín. Manual de estilo. Ed. Arte Gráfico Editorial Argentino SA Clarín. Buenos Aires.
- Tejedor, Santiago (2010). Ciberperiodismo: Libro de estilo para Ciberperiodistas. Itla Editorial, Santo Domingo (República Dominicana).
- Tejedor, Santiago (2014). Escribir para la red. Reflexiones sobre la nueva (y vieja) escritura informativa online. Gabinete Comunicación y Educación, UAB, Barcelona.
- Tejedor, Santiago. (Dir.) (2021). *Los nadie. El storytelling de los invisibles*. Universitat Autònoma de Barcelona. ISBN: 978-84-123113-1-0. <https://bit.ly/3BwdKI>
- Tejedor, Santiago. (Ed.) (2021). Retos del Periodismo. Reflexiones sobre los desafíos de los medios en la era del ruido digital (31-37). Sindéresis. Colección Comunicación. Serie Periodismo y Nuevas plataformas de comunicación. ISBN: 978-84-18206-72-6. <https://bit.ly/39WmAn>
- Vigara, Ana M^a. (2001) (Coord.): Libro de estilo de ABC. Ed. Ariel. Barcelona.

NOTA: El material d'estudi es completarà amb una selecció de textos extrets dels principals mitjans de comunicació.

Programari

El treball principal es basarà en la redacció de textos utilitzant programes d'ofimàtica. L'assignatura desenvolupa un taller de producció de continguts a partir d'eines multimèdia en línia. El treball es desenvolupa en els laboratoris d'informàtica. Les sessions virtuals es duren a terme per Teams o Zoom.